

zaaknummer 2010 T 033(3)

Datum beslissing: 27 september 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. B.J.M.P. Cremers, advocaat te Breda,

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het bisdom Roermond.

1. De procedure

Het klaagschrift (met bijlage) is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 april 2013.

Op 29 mei 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mgr. [naam] , vicaris-generaal van het bisdom Roermond.

Op 10 september 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Cremers.

Namens het bisdom is verschenen mgr. [naam] voornoemd, alsmede mr. [naam], hoofd juridische zaken van het bisdom Roermond.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager had maar één wens en dat was priester te worden. Klager is dan ook op zijn 12e jaar, na de lagere school, naar het Klein-Seminarie te [plaats] gegaan, het eerste jaar op “[naam]” en het jaar erna op “[naam]”.

Aangeklaagde was de wiskundeleraar van klager op [Klein-Seminarie] . Tijdens het tweede jaar werd klager door aangeklaagde uitgenodigd op zijn kamer te komen. Aangeklaagde nam klager op schoot en begon hem te betasten. Aangeklaagde opende de broek van klager en speelde dan met de geslachtsdelen van klager. Het betasten duurde nogal lang. Als klagers penis stijf was, deed aangeklaagde zijn rok omhoog en begon hij te masturberen totdat hij klaarkwam. Klager hoorde aangeklaagde daarbij kreunen. Klager moest ook de penis van aangeklaagde vasthouden. Zelf kwam aangeklaagde meestal heel snel klaar, waarna klager

schrijlings op de linkerknie van aangeklaagde zat. Aangeklaagde bleef klager betasten en bleef wrijven en trekken.

Het misbruik op de kamer van aangeklaagde heeft zeker tien keren plaatsgevonden, gedurende een periode van acht maanden, en vond nagenoeg steeds op dezelfde wijze plaats. Het seksuele misbruik vond soms twee keer in één week plaats en soms ook weer een tijdje niet.

Klager herinnert zich de grote angst om te weigeren en de schuldgevoelens achteraf. Hoewel klager niets van wiskunde begreep, kreeg hij steeds een ruime voldoende.

Klager weet zeker dat hij ook andere jongens op zijn kamer uitnodigde, waarna hij ze misbruikte.

Klager beschrijft dat er een bepaalde cultuur heerste op [Klein-Seminarie] , waardoor hij leefde onder een voortdurende angst. Op [Klein-Seminarie] deden zich veelvuldig situaties voor van seksueel misbruik, zowel tijdens de lessen of tijdens naschoolse activiteiten als tijdens de nachtelijke uren. Klager geeft aan dat hij 's nachts niet durfde te kijken wie er naast hem in bed, tegen zijn rug, was komen liggen. Klager werd dan afgetrokken totdat hij klaarkwam. Ook kwam het voor dat de hand van klager op de penis van de betreffende priester (of medestudent?) - klager durfde niet te kijken wie het precies was - werd gelegd, waarna die persoon zichzelf bevredigde. Dit 'spel' heeft zich meerdere malen herhaald, met name op [Klein-Seminarie] . Vol schuldgevoelens en verward stond klager de volgende ochtend dan weer op.

In het tweede jaar op [Klein-Seminarie] is klager ook voortdurend bespied door de latere bisschop van Roermond mgr. [naam].

Klager heeft aparte klaagschriften ingediend tegen zijn aardrijkskundeleraar en zijn tekenleraar. Klager is op [Klein-Seminarie] ook door hen seksueel misbruikt.

Aan het einde van het tweede jaar (in 1961) is klager van [Klein-Seminarie] verwijderd, op advies van de zogenaamde Commissie van Drie, onder voorzitterschap van [naam] voornoemd. Als reden voor verwijdering werd aangevoerd dat klager homoïde neigingen zou hebben en mogelijk homofiel was.

2.2 Klager had door de gebeurtenissen op [Klein-Seminarie] last van grote schuldgevoelens en toenemende angst voor contacten met jongens. Klager zonderde zich steeds verder af en vereenzaamde steeds meer. Hij durfde met niemand over de gebeurtenissen te praten.

Vanaf circa 1973 is klager in totaal vijf keer opgenomen geweest in een psychiatrische afdeling van een ziekenhuis of in een psychiatrisch centrum. Nog steeds ondervindt hij psychische en daarmee samenhangende lichamelijke klachten.

Klager heeft eerder aangifte willen doen van seksueel misbruik, maar de feiten waren al verjaard.

In 1980 is klager in de WAO beland en liep zijn huwelijk ten einde. Na drie jaar kwam hij in de bijstand terecht. Hij raakte alles kwijt en leeft sindsdien op en/of onder de armoedegrens.

De ervaringen op [Klein-Seminarie] hebben het hele leven en de carrière van klager verwoest. Dankzij een spirituele levenshouding kan klager nu gelukkig wel weer anders in het leven staan.

2.3 Klager wil met zijn klacht bereiken dat de verantwoordelijken voor de beschreven gebeurtenissen ook hun verantwoordelijkheid nemen. Dat zij erkennen dat wat er gebeurd is, fout is, en dat zij daarvoor excuses bieden aan klager.

Klager zou het daarnaast op zijn plaats vinden als hem een financiële vergoeding wordt toegekend voor alle ellende die hij in zijn leven heeft ondervonden als gevolg van het misbruik, alsmede voor de inkomensderving gedurende 32 jaren.

Klager heeft door de jaren heen (vanaf eind jaren '60) in totaal vier keer melding gemaakt van het seksueel misbruik bij het bisdom Roermond. (Eerst bij mgr. [naam] , vervolgens bij mgr. [naam] , daarna bij mgr. [naam] en tot slot in de jaren '90 bij mgr. [naam]) Iedere keer opnieuw kreeg klager 'zwijgplicht' opgelegd.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Mgr. [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde was in de periode van [jaar] tot [jaar] docent aan het Klein-Seminarie te [plaats] .

Mgr. [naam] concludeert dat over aangeklaagde al diverse - en ook gegrond verklaarde - klachten over seksueel misbruik zijn ingediend. Aangeklaagde wordt ook al in een eerste rapportage van de heer Deetman vermeld. Het bisdom Roermond ziet dan ook geen reden om te twijfelen aan het door klager naar voren gebrachte seksueel misbruik.

Het misdragen van aangeklaagde richting klager wordt zeer betreurd. Diens gedrag is een geestelijke volstrekt onwaardig en de daaruit voortgevloeide aantasting van de lichamelijke en geestelijke integriteit van klager is verwerpelijk. Excuses daarvoor zijn zeker op zijn plaats. Ook de impact die dit misbruik op de verdere levensloop van klager heeft gehad spijt het bisdom Roermond zonder meer.

In de archieven bij de oud-bisschoppen [naam] en [naam] zijn geen aantekeningen aangetroffen over de in het klaagschrift naar voren gebrachte meldingen die klager in het verleden zou hebben gedaan over het seksueel misbruik bij het bisdom Roermond. Ook navraag bij de oud deken [naam] en bij mgr. [naam] heeft geen directe herkenning opgeleverd. Beiden kunnen het zich niet herinneren. Het opleggen van een 'zwijgplicht' wordt echter hoe dan ook heel nadrukkelijk ontkend.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Voor de Klachtencommissie is het aannemelijk geworden dat klager tijdens het tweede jaar dat hij op het Klein-Seminarie [Klein-Seminarie] verbleef op de kamer van aangeklaagde gedurende een periode van acht maanden tenminste tien keren door aangeklaagde onzedelijk is betast en afgetrokken. Klager moest op de schoot van aangeklaagde zitten, terwijl aangeklaagde masturbeerde. Klager moest er voor zorgen dat ook aangeklaagde klaarkwam. De Klachtencommissie is van dit alles overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Het verhaal van klager wordt bovendien ondersteund door de reeds gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagde, bekend onder de zaaknummers 2010 T 023(2) en 2011 T 422, waarin door personen die destijds ook verbleven op het Klein-Seminarie [Klein-Seminarie] eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd. Genoemde klachten vertonen gelijkenissen met de gebeurtenissen zoals door klager in de onderhavige klacht geschetst.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem - gelet op zijn functie - een persoon met gezag en klager moest vertrouwen in hem kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging - ook ter zitting heeft mgr. [naam] nog zijn excuses aan klager aangeboden - kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Roermond de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 27 september 2013 door:

mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter; Th.M. Bronzwaer en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.